

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Геннадія Івановича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення та про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за цим конституційним зверненням щодо офіційного тлумачення положень статті 55 Конституції України та глави 22 Кримінально-процесуального кодексу України

м. К и ї в
13 липня 1999 року
№ 41-у/99

Справи № 1-35/99
№ 2-36/99

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Тимченка Івана Артемовича – головуєчий,
Вознюка Володимира Денисовича – суддя-доповідач,
Євграфова Павла Борисовича,
Козюбри Миколи Івановича,
Корнієнка Миколи Івановича,
Малинникової Людмили Федорівни,
Мартиненка Петра Федоровича,
Мироненка Олександра Миколайовича,
Німченка Василя Івановича,
Розенка Віталія Івановича,
Савенка Миколи Дмитровича,
Селівона Миколи Федосовича,
Тихого Володимира Павловича,
Чубар Людмили Пантеліївни,
Яценка Станіслава Сергійовича,

розглянув питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Геннадія Івановича щодо офіційного тлумачення положень статей 55, 59 Конституції України, статті 44, глави 22 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Заслухавши суддю-доповідача Вознюка В.Д., вивчивши матеріали справи та розглянувши порушені у конституційному зверненні питання, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. У конституційному зверненні громадянин Солдатов Г.І. порушує клопотання щодо офіційного тлумачення статей 55, 59 Конституції України, статті 44, глави 22 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Необхідність в офіційному тлумаченні суб'єкт права на конституційне звернення мотивує тим, що, як вважає він, були порушені його конституційні права і свободи щодо вибору захисника для участі в кримінальній справі, в якій Солдатов Г.І. є обвинуваченим, а також щодо порядку оскарження дій слідчого і прокурора в судах загальної юрисдикції. Це, на думку Солдатова Г.І., є наслідком неоднозначного застосування правоохоронними органами та судами загальної юрисдикції України положень статті 55 Конституції України та статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України щодо права вільного вибору захисника при розгляді кримінальних справ.

Громадянин Солдатов Г.І. вважає, що стаття 44 Кримінально-процесуального кодексу України і роз'яснення Постанови Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 року № 9 "Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя", в яких йдеться про осіб – захисників у кримінальній справі, які мають свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, суперечать статті 59 Конституції України. Тим самим порушується конституційне право на захист, тобто право громадянина на власний вибір захисника, в даному випадку – недопущення для участі у справі як захисника представника юридичної фірми.

Автор звернення стверджує, що оскільки юридична фірма, з представником якої він уклав договір на участь у цій справі, має ліцензію Міністерства юстиції України на право здійснення

юридичної практики, в т.ч. представляти інтереси громадян за їх дорученням в судах, зокрема в розгляді кримінальних справ, то це право має і її представник.

Солдатов Г.І. також не погоджується з відмовою суду у прийнятті скарги на дії слідчого і прокурора, що, на його думку, суперечить статті 55 Конституції України, відповідно до якої права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

2. Ухвалою Колегії суддів Конституційного Суду України з конституційних звернень (подань) у відкритті конституційного провадження у цій справі відмовлено на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" .

3. Із матеріалів справи вбачається, що неоднозначне застосування статті 59 Конституції України і статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України судами загальної юрисдикції дійсно має місце.

Зокрема, Жовтневий районний суд м. Маріуполя рішенням від 29 жовтня 1998 року скаргу Солдатова Г.І. на дії посадової особи задовольнив, а рішення слідчого слідчого відділення державної податкової інспекції м. Маріуполя лейтенанта податкової міліції Бута Д.С. і першого заступника прокурора м. Маріуполя Белобаби І.Б. про відмову Солдатову Г.І. в допущенні захисника Лічмана В.Г. (працівника юридичної фірми) до участі в розгляді кримінальної справи визнав неправомірними.

Судова колегія в цивільних справах Донецького обласного суду своєю постановою від 7 грудня 1998 року за касаційним поданням прокурора м. Маріуполя на рішення Жовтневого районного суду від 29 жовтня 1998 року за скаргою Солдатова Г.І. на дії слідчого касаційну скаргу задовольнила, а рішення Жовтневого районного суду скасувала.

Викладене свідчить, що відповідно до статті 94 Закону України "Про Конституційний Суд України" є наявність підстав для відкриття конституційного провадження за конституційним зверненням громадянина Солдатова Г.І. в частині щодо офіційного тлумачення статті 59 Конституції України і статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

3. Стосовно клопотання Солдатова Г.І. дати офіційне тлумачення статті 55 Конституції України в частині права на оскарження в суді дій слідчого і прокурора, то у своєму Рішенні від

25 грудня 1997 року №9-зп Конституційний Суд України вже дав тлумачення цього положення. А Рішенням від 30 жовтня 1997 року № 5-зп Конституційний Суд України визнав неконституційним положення частини четвертої статті 12 Закону України "Про прокуратуру" стосовно можливості оскарження прийнятого прокурором рішення до суду лише у передбачених законом випадках, оскільки винятки з конституційних норм встановлюються самою Конституцією України, а не іншими нормативними актами. Отже, право громадян на звернення до суду загальної юрисдикції за захистом своїх прав і свобод підтверджено.

Що ж до клопотання суб'єкта права на конституційне звернення дати офіційне тлумачення глави 22 Кримінально-процесуального кодексу України, то з нього не впливає, які саме положення зазначеної глави потребують офіційного тлумачення, що є недотриманням вимог статті 42 Закону України "Про Конституційний Суд України", а отже, відповідно до пункту 2 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України", є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150 Конституції України, статтями 42, 43, 45, статтями 46, 50, 94 Закону України "Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відкрити конституційне провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Г.І. щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України і статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

2. Відповідно до § 30 Регламенту Конституційного Суду України визнати за доцільне провести письмове слухання справи на пленарному засіданні Конституційного Суду України.

3. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Г.І. щодо офіційного тлумачення статті 55 Конституції України та глави 22 Кримінально-процесуального кодексу України на підставі пункту 2 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим

Конституцією України та Законом України "Про Конституційний Суд України".

3. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскаржена.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ